

ÉLES KRISZTINA

Szívmelengető Kemence Ünnep Szattán

A kemence szimbolikus jelentőségű Szattán, az Őrség csöppnyi falujában. A mézeskalács házikóra emlékeztető népi formájukat megőrző lakóházak jelképesen úgy ölelik körbe a község közepére épített kemencét, hogy annak melege az emberi szívhez hasonlóan éltesse a települést. Esztétikussá teszi a faluképet, hozzájárulva ahhoz, hogy Szatta a környék turisztikai vérkeringésében lüktessen. A tájjellegű ételek illata segíti az emlékezést. A közös sütés-főzés pedig alapot ad a tervezéshez, a befogadáshoz, a szattaiság megéléséhez.

A közösségi kemence ötlete a falu első emberében, Markó Sándorban merült fel először. A polgármester ugyan mindig többes szám első személyben fogalmaz és a „mi”, a „közösen”, az „együtt” kifejezések uralják

a mondatait, mégis ő és lánya – aki egyben a község közművelődési szakembere is – Németh-Markó Viktória a motorja minden kezdeményezésnek.

Hívószavukra összefogtak a helyiek és felhevítették a kemencét nemcsak fával, hanem történetekkel, törődéssel, vidámsággal. A benne készült ételekkel pedig ünneptéltek, hogy ezt is együtt hozták létre. Így született meg a Kemence Ünnep. Szattán ünnep minden, ami közösségben történik, éljenek az együtt, minőségben eltölthető időt, legyen az közös munka vagy a valódi örömök közösségi megélése.

„Azt ne felejtjük el, hogy az ünneplést megelőzte az építés!” – szakítja félbe a mesét, vagy inkább kezdi Markó Sándor. „A legelső önkormányzati választások óta, amikor a szattaiak bizalmukkal kitüntettek, a közösség erejében, a közös döntésekben és megvalósításban hiszek.

A közös szándék és tett tarthat életben egy alig 70 fős települést. Együtt fogtunk hozzá tehát a kemence építéséhez is felajánlásokból, társadalmi munkában 2012-ben.”

„A legelső Kemence Ünnepe nagyon családi hangulatban telt.” – veszi át a szót Németh-Markó Viktória. „A település lakosságán kívül csak a szűk családi társaságok voltak jelen a rendezvényen. A fellépők raklapokból „épített” színen adták elő műsorukat. A nagyszerű hangulat viszont így is felejtethetlen.”

Beigazolódtott tehát a kemence hasznossága és jelentősége. Azért, hogy a folytatás se maradjon el, ne lankadjon a lelkesedés, a község csatlakozott a Nemzeti Művelődé-

si Intézet Vas vármegyei kezdeményezéséhez. A „Nagy tulipános ládája – Elődeink hozománya” értéktároló műhely során helyi ételeket kóstolgatva arról beszéltek a falu „lámpásai”, hogyan lehet hagyományt teremteni a Kemence Ünnepből, tekintsenek-e rá akár kulturális alapú gazdaságfejlesztési potenciálként. A pro és kontra érvek, az erőforrástérkép felrajzolása a rendezvény tudatos tervezése, felépítése felé mozdította el a gondolkodást.

A Kemence Ünnepe elsődleges célja a szattai „nagy család” egyben tartása. A helyiek élvezték egymás társaságát, aztán hazajöttek az elszármazottak, majd egyre messzebb repült a program híre és mára már vannak turisták, akik direkt erre a hétvégére időzítik őrsegi látogatásukat. Míg a kísérőprogramok kezdetben a közös játékról szóltak, mára nívós kulturális műsorkínálat gazdagítja az eseményt. A sodrófahajtás és a környékbeliek fellépése nem maradhat el, de hasznos beruházás volt a szabadtéri színpad és a sátrak is.

Arra a kérdésre pedig, hogy mi a Kemence Ünnepe hozadéka, egyöntetű választ ad apa és lánya: az összefogás. A szattaiak egész évben bármibe bevonhatók. 2023 májusában megalakult a Falusi Értékeinkért Szattán Együtt Kalákában (sokatmondóan becézett nevén a FÉSZEK) Egyesület. A civil szervezet nevében fellelhető kaláka kifejezés jelentését a 2022 őszén megrendezett „Disznóvágás Kalákában” című program során élték meg a helyiek először. Ezzel a közösségi eseménnyel kapcsolódott ugyanis Szatta a Nemzeti Művelődési Intézet Vas Vármegyei Igazgatósága és a Vas Vármegyei Önkormányzat által közösen szervezett Vas Vármegyei Értékek Hetéhez. „Azóta csatlakozik hozzánk a helytörténeti gyűjtemény gyarapításában, faluszépítésben, rendezvények szervezésében, karitatív gyűjtésben mindenki és bárki azzal, amihez igazán ért” – fogalmazott a közművelődési szakember.

A fennmaradás és a fejlődés azonban nem valósulhatott volna meg, ha a kemence nem hevíti a szattaiak lelkesedését.

ÉLES KRISZTINA

2002-ben a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskolán művelődésszervező szakon végzett PR-menedzser és nonprofit menedzser képzéssel. Ezt követően 2006-ban a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karán művelődésszervezőből egyetemi oklevelet is szerzett. A tanakjádi Petőfi Sándor Művelődési Ház vezetője, majd a Régiógazdaság és a Helyi Érték magazinok főszerkesztője volt. Jelenleg a Nemzeti Művelődési Intézet Vas Vármegyei Igazgatóságának vezetője, kulturális szakértő, szakfelügyelő, auditor.